

УДК 342.7

Бурмістров О.А.¹, Саміло Г.О.²

¹ студ. гр. Ю-113 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. юрид. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Реалізація передбачених законом прав є передумовою існування права, адже без цього воно втрачає свій соціальний зміст. Будь-яку особу більше цікавить реалізація її прав, аніж їх формальне декларативне існування. Проблеми реалізації та захисту прав пов'язані з найважливішими сферами сучасних наукових досліджень. Починаючи зі вчень стародавніх мислителів і до наших часів, філософи, соціологи, політики, правознавці намагалися досягнути їх сутність та зміст,

окреслити історичні та сучасні параметри, необхідні для практичного забезпечення прав і свобод людини.

Захист є однією із найбільш важливих та ефективних гарантій існування суб'єктивного права. Слід звернути увагу, що здійснюючи свої права, особа повинна зважати на те, що навколо неї також існують люди, які є носіями аналогічних прав, які так само визнаються і охороняються законом. Завжди слід пам'ятати принцип «мої права закінчуються там, де починаються права іншого». Ефективність і своєчасність захисту суб'єктивних прав залежить від того, чи має особа як носій відповідного суб'єктивного права можливість реалізувати своє повноваження щодо його захисту з моменту порушення, невизнання або оспорування цього права. Фундаментальні засади захисту суб'єктивних прав містяться у Конституції України, відповідно до ч. 3 ст. 8 якої звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції гарантується.

Крім цього, гарантується право на судовий захист, що передбачено Конституцією України, згідно з якою права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Це означає, що кожному гарантується захист прав і свобод у судовому порядку. Суд не може відмовити у правосудді, якщо громадянин України, іноземець, особа без громадянства вважають, що їхні права і свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші утиски прав і свобод. Також, зазначеною статтею кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Окремо від системи національних судових інстанцій слід відмітити юрисдикцію Європейського суду з прав людини. Його унікальний вплив на будь-яку національну систему правосуддя полягає в тому, що Європейський суд виробляє стандарти захисту прав людини, які впливають на правові системи практично всіх держав Європи і, зокрема, на національне законодавство і процесуальну практику в кримінальному, цивільному, адміністративному судочинстві, стан іноземних громадян, права преси і свободу слова тощо. Робота Європейського Суду побудована на принципі субсидіарності, згідно з яким головна роль захисту прав людини, що закріплені в Конвенції прав людини і основоположних свобод, належить національним системам держав-учасниць і, перш за все, їх судовим органам. Національні суди можуть і повинні застосовувати положення Конвенції у своїй практиці та ефективно захищати від їх порушень. Слід, також, зазначити про те, що у певних випадках законодавець передбачає можливість відмови певних органів

чи осіб від добровільного та негайного поновлення порушених прав. У такому разі особа має право звернутися до суду з вимогою про поновлення її порушеного права чи вимагати відшкодування моральної шкоди, завданої його порушенням.

Кожна людина повинна мати можливість вільно обрати спосіб захисту своїх порушених прав. При цьому він повинен бути впевнений в тому, що держава гарантує рівну можливість для будь-кого, незалежно від віри, раси, місця проживання, віку і статі, скористатися цими способами захисту.